

Українська література

Дата – 23.03.2020. Викладач. Біров О.І.

Тема уроку. Повість М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Світ людини у зв'язку зі світом природи.

Опрацювання нового матеріалу

Кохання... Це дивовижне почуття завжди хвилювало людей, кликало на подвиги в ім'я коханого чи коханої. Тому й не дивно, що видатний український письменник, майстер психологічних новел М. Коцюбинський, береться за перо, щоб написати історію одного кохання, кохання гуцульських Ромео та Джульєтти. Розповівши трагічну історію кохання гуцулів, М. Коцюбинський оспівав духовну красу людини, чисте й вірне почуття.

Іван Палійчук і Марічка Гутенюк — діти природи з вічною і вірною любов'ю до гір, «близьких й далеких верхів, що голубіли на небі», до смерекових чорних лісів «з їх синім диханням», до ясної зелені царинок, «що, мов дзеркала, блищали в рамах дерев», їхнє чарівне кохання йде від дивовижних міфологічних вірувань гуцулів, від своєрідного розуміння таїн природи. Для них «весь світ був як казка, повна чудес, таємнича, цікава й страшна». І їхнє кохання здається казкою, одночасно живою, близькою і зрозумілою усім людям.

Жанр: повість.

Тема повісті: зображення життя гуцулів, їхніх звичаїв, побуту, фольклору, показ єдності людини і світу природи.

Ідея: гімн природи, чистоті людських взаємин і почуттів, засудження бездуховного життя, обмеженого дрібними потребами й інтересами.

Проблеми:

гармонія між людиною та світом природи;
життя і смерть, добро і зло, проблема зради;
сила кохання і неможливість існування без нього;
вплив мистецтва на людину;
роль праці в житті людей;
стосунки батьків та дітей;
язичество і християнство.

Бесіда за змістом твору.

Чому між дітьми виникла приязнь?

Що допомагає людині стати Людиною – добро чи зло? За що, на вашу думку, Іванко та Марічка полюбили одне одного?

Чи можна сказати, що Іванко і Марічка були дітьми природи, жили за її законами, і ніщо в їхніх стосунках не порушувало природної чистоти?

Як пережив Іван загибель Марічки? Чи є риси романтизму в зображенні його тяжкої втрати?

Марічку та Івана зв'язувало велике взаємне кохання. Чи було щось подібне між Іваном та «...здоровою дівкою з грубим голосом й властою шиєю» Палагнуою?

Навіщо Іван одружився з Палагнуою, адже він її не любив? Чи не було це, на ваш погляд, зрадою?

Чи можемо ми засуджувати Палагну за зраду? Чому Іван поставився до цього байдуже?

Що перемагає у творі – добро чи зло?

Висновок. Іван і Марічка поєдналися в смерті, кохана забрала його у свій світ, не залишивши ворожим душам його доброту, чисту довіру, його вірне серце. Мабуть, тому похорон Івана і зображений майже як весілля, мабуть, тому сумні мелодії на ньому переходять у веселі танці, жарти, пустощі. Дійсно, нема за чим плакати: Іван повернувся до Марічки, до свого кохання, сенсу свого життя.

Чи перемогла смерть життя? Ні, скоріше, вона змирилася, що не владна над коханням, вічним і прекрасним, безмежним, як світ, бездонним, як віра.

Кохання Івана і Марічки — символ вічного кохання, почуття, яке переборює не тільки відстань, але й час, переборює смерть, межі людського існування. І мені здається, що воно тому таке сильне, що одухотворене силою мистецтва, пісні й музики, а також тому, що воно природне, розкриває питомі сили людини, а не протирічить її людській натурі. Можна сказати, що герої повісті "Тіні забутих предків" — це наші українські Ромео та Джульєтта, не менш прекрасні і не менш витончені й глибокі.

Є на світі дивовижна природа, але й є на світі дивовижне кохання, яке не закінчується зі смертю, а продовжує жити у серцях людей, у піснях, у згадках. Своїм твором «Тіні забутих предків» М. Коцюбинський возвеличує чарівне почуття — кохання, нагадуючи людям, що воно головне у житті, що тільки воно зігріває серця, що тільки воно світить, як провідна зірка. І світитиме завжди!

Домашнє завдання. Підготувати міні-проект «Естетичні смаки та особливості характеру карпатських українців» (за повістю М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»).